

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ἀπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἔξοχον παιδικὸν περιοδικὸν ἀγγεγραμμὸν, ἀλλοεῖς παρασχόν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστῶν καὶ χρησιμῶτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΓΥΝΕΘΟΝΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμᾶς 100. Ἐξέμνητος 55. Τρίμηνος δραχ. 30.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γράμμα διατμ. 30.—
Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἑλλ. ἐν γένει
ἂν ἑλλ. Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνοι ἐναλλάξ.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΓΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΓΕΡΥΝΗΣ-ΕΚΚΛΗΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΗΣ

Ἄρχεται τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ οὖν
δοξαὶ δοχιζοῦν τὴν 1ην αἰουθόπου μνησῶς

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἰσὸς Ἐδριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Ἐμπορικόν

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις, 30 Νοεμβρίου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 52

ALPHONSE DAUDET

Ο ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Τὸ τέλος τοῦ θνέφρου

Ὁ Πιτσιρικός εἶναι ἀρρωστος, ὁ Πιτσιρικός πεθαίνει... Ὅλοι οἱ γιάτροι τὸν ἔχουν ἀπελπίζει. Δὲν τοφορεῖτε πυρετοί, μέσθ στὸν ἴδιον χρόνον, εἶναι παραπολὸ γιὰ τὸν λεπτὸ αὐτὸν ἀνθρωπᾶκο Ἐμπρός λοιπόν, ἐτοιμάστε τὴ μαύρη ἀμαξα! Ὁ Πιτσιρικός εἶναι ἀρρωστος, ὁ Πιτσιρικός πεθαίνει.

Τὶ ἀπελπίσια ποὺ βασιλεύει στὸ σπῆτι τοῦ Πιερὸτ! Ὁ ἴδιος δὲν κλείνει μάτι, ἢ Καμίλλη κλαίει. Ἡ κυρία Τριμπὸν κάνει ὁσένα τὸ σταυρὸ τῆς καὶ παρακλεῖ νὰ γίνει ἕνα θαῦμα καὶ νὰ γλυτώσει ὁ μικρός!.. Τὸ πῆκνο κλειδωμένο, τὸ φλάουτο φημωμένο. Μὰ τὸ πῆθ θλιβερό ἀπ' ἑλα, ὦ! τὸ πῆθ θλιβερό εἶναι ἕνα μαῦρο φόρεμα, ποὺ κάθεται στὴν ἀκρῆ τῆς κάμαρας καὶ πλέκει ἀμίλητο ἀπὸ τὸ πρωτὸ ὡς τὸ βράδυ, ἐνῶ τὰ δάκρυα κυλοῦν ἀπὸ τὰ μάτια...

Κι' ὁ Πιτσιρικός εἶναι ξαπλωμένος σ' ἕνα πουπουλένιο κρεβάτι καὶ δὲν ξέρει τί δάκρυα χύνονται γύρω του γι' αὐτόν, ἔχει ἀνοιχτὰ τὰ μάτια του, ἀλλὰ δὲ βλέπει τίποτα, οὔτε ἀκούει, οὔτε μιλά, οὔτε καὶ σκέπτεται διόλου. Σὰν ἕνα λουλούδι ἀρρωστο, ἔχι ἀνθρωπᾶκος. Θέλει μοναχὰ ἕνα κρῦο πανί στὸ μέτωπο κι' ἕνα κομματάκι πάγο στὸ στόμα — αὐτὸ εἶν' ἑλο.

Κάμποσες μέρες περνοῦν ἔτσι, μέρες χωρὶς ὥρες, μέρες σὰν χάος, κι' ὄστερα ξαφνικὰ ἕνα πρωτὸ ὁ Πιτσιρικός νοιώθει κάτι ἀφάνταστο. Τοῦ φαίνεται ὅτι τὸν ἀνασύρουν ἀπὸ τὸ βυθὸ τῆς θάλασσας. Τὰ μάτια του βλέπουν, τ' αὐτιά του ἀκοῦν. Ἀγαπνέει... Ἡ μηχανὴ τῆς σκέψης, ποὺ κομόταν σὲ μᾶν ἀχροῦλα τοῦ μυαλοῦ του, ζυπνᾶ κι' ἀρχίζει νὰ δουλεύει. Τίχι! τίχι! τίχι! Οἱ ἰδέες ζυπνοῦν, φανερώονται, ζωντανεύουν. «Ποῦ

εἶμαι; συλλογίζεται ὁ Πιτσιρικός. Τίνος εἶναι αὐτὸ τὸ μεγάλο κρεβάτι; Καὶ τί κάνουν ἐκεῖνες οἱ τρεῖς κυρίες κοντὰ στὸ παράθυρο; Αὐτὸ τὸ μαῦρο φόρεμα κάπου δὲν τὸ ἔχω ξαναῖδει!»

Γιὰ νὰ ἰδεῖ καλύτερα, ὁ Πιτσιρικός ἀνασηκώνεται λιγάκι καὶ τότε πέφτει πᾶ-

«Μὲ τὰ μαῦρα τῆς χέρια πιάνει τὸν Πιτσιρικό ἀπ' τὸ λαιμό.» (Σελ. 580, στ. β')

λι πίσω, τρομαγμένος... Ἐκεῖ, μπροστά του, εἶδε μᾶ καρυδένια ντουλάπα, ποὺ τὴ γνωρίζει, τὴν ἔχει ξαναῖδει! Τίχι! τίχι! τίχι! Ἡ μηχανοῦλα τοῦ μυαλοῦ του γυρίζει, γυρίζει μὲ ὀρμή. Τώρα ὁ Πιτσιρικός θυμάται: τὸ ξενοδοχεῖο Πιλουά, ὁ θάνατος τοῦ Ζάκι, ἡ κηδεῖα, ἡ βροχή, ὁ Πιερὸτ μὲ τὴν ὀμπρέλλα... Ἐρχονται ἑλα στὴ μνήμη του, ποὺ εἶχε ἀποκομηθεῖ, κι' ἡ πρώτη λέξη τοῦ παιδιοῦ, ποὺ γλύτωσε ἀπὸ τὸ θάνατο, εἶν' ἕνας ἀναστεναγμός...

Μὲ τὸν ἀναστεναγμὸν αὐτό, οἱ τρεῖς κυρίες, ποὺ ἦταν στὸ παράθυρο, γύριζαν ἀμέσως. Ἡ πῆθ μικρὴ σηκώνεται καὶ φωνάζει.

— Πάγο! θέλει πάγο!

Καὶ τρέχει νὰ φέρει ἕνα κομματάκι πάγο. Μὰ ὁ Πιτσιρικός δὲ θέλει πάγο. Κοιτάζει τὴ χαριτωμένη νοσοκόμα του καὶ ψιθυρίζει:

— Καλημέρα; Καμίλλη.

Ἡ Καμίλλη εἶναι τόσο κατάπληκτη, ποὺ ἀκούει τὸν ἐτοιμοθάνατο νὰ μιλά,

ὥστε μένει ἀφωνη, χάνει τὴ μιλιὰ τῆς.
— Καλημέρα, Καμίλλη, ξαναῖδει ὁ Πιτσιρικός. Σὺ δὲν εἶσαι, ἀλήθεια; Μὲ βλέπεις, μὲ ἀκούς ποὺ σοῦ μιλῶ;
Ἡ Καμίλλη κατορθώνει νὰ μιλήσει:
— Ἄν σὲ ἀκούω κι' ἂν σὲ βλέπω, Δανιήλ!.. Μὰ καὶ βέβαια σὰκούω καὶ σὲ βλέπω!

— Ἦμουν ἀρρωστος, Καμίλλη;

— Ναι, Δανιήλ, πολὺ ἀρρωστος.

— Εἶμαι πολὺν καιρὸ στὸ κρεβάτι;

— Αἰῶρια κλείνουν τρεῖς βδομάδες.

— Τι λές! Τρεις βδομδες! Τρεις βδομάδες πάνε που δ καϊμένος δ Ζάκ...

Δέν τελειώνει τή φράση του και τὰ μάτια του γεμίζουν δάκρυα.

Τή στιγμή αυτή, δ Πιερότ μπαίνει μέσα μ' έναν καινούργιο γιατρό. Είν' ένας διάσημος γιατρός, που πηγαίνει τσια στον άρρωστο και δέν χάνει ούτε δευτερόλεπτο σέ κουβέντες.

Του πιάνει τὸ σφυγμό, τὸ κοιτάζει τὰ μάτια και τή γλώσσα και γυρίζει στον Πιερότ:

— Καλέ, τί μου φέλνετε κει! Αὐτὸς ἔγινε καλά!

— Ἐγινε καλά!; κάνει δ Πιερότ και σταυροκοπιέται.

— Μάλιστα, ἔγινε καλά! Πετᾶτε λοιπόν, σὰς παρακαλῶ, τὸν πάγο ἀπὸ τὸ παράθυρο και ἔτοιμάστε του μιὰ φτερούγα ἀπὸ πουλί...

Κι' ὁ διάσημος γιατρός χαϊδεύει σὸ μάγουλο τὸν Πιτσιρικό, χαμογελά στή δεσποινίδα Καμίλλη και φεύγει γρήγορα-γρήγορα μαζί με τὸν Πιερότ, που κλαίει ἀπὸ τή χαρὰ του και ψιθυρίζει:

— Ἀχ, κύριε γιατρέ... θέλω δηλαδὴ νὰ πῶ... θέλω δηλαδὴ νὰ πῶ...

Ἡ Καμίλλη πολεμᾷ νὰ κοιμῶσι τὸν ἄρρωστο, μὰ κείνος ἀντιστέκεται:

— Καμίλλη, μὴ φεύγεις... Πῶς θέλεις νὰ κοιμηθῶ με τή λύπη που ἔχω;

— Μὰ ναί, Δανιήλ, πρέπει νὰ κοιμηθεῖς. Τὸ εἶπε ὁ γιατρός. Ἐλα, κλείσε τὰ μάτια σου και μὴ συλλογίζεσαι τίποτα... Θὰ γυρίσω σὲ λίγο. Κι' ἂν ἔχεις κοιμηθεῖ, θὰ μείνω πολὺ.

— Καλά, καλά, κοιμῶμαι... Ἀλλὰ μὰ λέξη μοναχά, Καμίλλη: ποιά εἶν' αὐτὴ ἡ κυρία με τὸ μαύρο φόρεμα που εἶδα πρὶν ἔκει σὸ παράθυρο;

— Κυρία με μαύρο φόρεμα;

— Ναί, μιὰ κυρία με μαύρο φόρεμα που ἔπλεξε πλῆθ' σὸ παράθυρο... Τώρα δέν εἶναι. Μὰ τὴν εἶδα πρὶν, εἶμαι βέβαιος.

— Ὅχι, Δανιήλ, κάνεις λάθος! Ἐγὼ καθόμουν ἐκεῖδ' ὄλο τὸ πρωτὸ με τὴν κυρία Τριμπόν. Ἀλλὰ ἡ κυρία Τριμπόν δὲ φορεῖ μαύρα, φορεῖ πράσινα...

— Ὅχι, μαύρο φόρεμα δέν ὑπάρχει δώ- μέσα. Θὰ τὸ εἶδες σὲναιρό σου... Ἐ- λα τώρα, κοιμήσου. Ἐγὼ φεύγω...

Κι' ἡ Καμίλλη φεύγει γρήγορα-γρήγορα με τὰ μάγουλα κατακόκκινα, σὰ νὰ εἶχε περὶ ἕνα μεγάλο φέμμα.

Ὁ Πιτσιρικός μένει μοναχός του, ἀλλά πάλι δὲ μπορεί νὰ κοιμηθεῖ. Ἡ μηχανούλα δουλεύει με τὰ ὄλα της μέσα σὸ κεφάλι του. Συλλογίζεται τὸν ἀγαπημένο του, που κοιμάται πιά σὸ κοιμητήρι. Συλλογίζεται τὸ Σαρλάντ, τὴν

καμαρούλα κοντὰ σὸ καμπαριὸ του Ἀγίου Γερμανοῦ, τὸ θέατρο, ὄλα τέλος τὰ περασμένα...

Ἐδῶ ἡ πόρτα ἀνοίγει σιγά-σιγά σὰ νὰ θέλε κἀποιος νὰ μπει μέσα. Κι' ἡ φωνὴ τῆς Καμίλλης ἀκούγεται:

— Μὴ μπαίνετε!... Ἡ συγκίνηση θὰ τὸν βλάψει, θὰ τὸν σκοτώσει...

Κι' ἡ πόρτα ξεκκλειώνει σιγά σιγά, ὅπως εἶχε ἀνοίξει. Μὰ κακὴ τύχη θέλησε νὰ πιαστῆ μιὰ ἄκρη ἀπὸ τὸ μαύρο φόρεμα σὸ κλείσιμο τῆς πόρτας, και τὴν ἄκρη αὐτὴ τὴν εἶδε ὁ Πιτσιρικός...

Μονομιάς, ἡ καρδιά του σκίρτησε, τὰ μάτια του ἐλαμψαν, ἀνασηκώθηκε σὸν ἀγκῶνα του και φώναξε:

— Μητέρα! Μητέρα! Γιατί δέν ἔρ- χεσαι νὰ με ἴδεις;

Ἡ πόρτα ἀνοίγει παρευθός. Τὸ μαύρο φόρεμα δέν κρατιέται πιά, ὄρμα σὸ δωματίο. Μὰ ἀντὶ νὰ τρέξει ἴσια σὸ κρεβάτι, πηγαίνει πρὸς τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ δωματίου, ἀνοίγοντας τὴν ἀγκαλιὰ και φωνάζοντας:

— Δανιήλ! Δανιήλ!

— Ἐδῶ, μητέρα! φωνάζει ὁ Πιτσιρικός γελώντας. Μὰ δὲ με βλέπεις;

Τότε ἡ κυρία Ἐσσέτ γυρίζει πρὸς τὴ φωνή, ψηλαφώντας ὀλοένα μέσα σὸν ἀέρα με χέρια τρεμάμενα και ψιθυρίζει:

— Ἀχ, ναί, χρυσὸ μου παιδί, δὲ σὲ βλέπω, οὔτε και θὰ σὲ ξαναἰδῶ πιά. Ἐχασα τὸ φῶς μου!...

Καθὼς ἀκούει αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ Πιτσιρικός ἀφίνει μιὰ μεγάλη κραυγὴ και πέρτει σωρὸς πάνω σὸν μαξιλάρι του.

Εἶκοσι χρόνια δυστυχίας, δυὸ παιδιὰ πεθαμένα, σπῆτι ρημαγμένο και σκορπισμένο, ὄλ' αὐτὰ ἦταν πολὺ βριαὰ γιὰ τὴν εὐαίσθητη κυρία Ἐσσέτ, και τὰ ὠραία της μάτιακια ἔδουσαν πιά ἀπὸ τὰ πολλὰ δάκρυα... Ἀλλὰ γιὰ τὸν Πιτσιρικό, τί φριχτὸ χτύπημα ἦταν αὐτὸ που τοῦ φύλαγε ἡ μοῖρα σὸ τελευταῖα! Κι' αὐτὸ δέν ἦθ' ὅτε ἀποτελειώσε;

— Ὅχι, ὁ Πιτσιρικός δέν θὰ πεθάνει, δέν πρέπει νὰ πεθάνει. Που θὰ φῶσι τὴ γλυκειὰ, τυφλὴ μαννούλα του; Που θὰ ἔβρει δάκρυα νὰ κλάψει και τὸ τρίτο παιδί της; Τὶ θὰ πονίγει ὁ πατέρας, τὸ θυμὰ αὐτὸ τῆς ἐμπορικῆς τιμῆς, που γυρίζει σὸν Περιπλανώμενος Ἰουδαῖος, χωρὶς νὰ εὐκαιρεῖ οὔτε νὰ πεταχτεῖ νὰ ἴδει τὴ γυναίκα του, νὰ φιλήσει τ' ἄρρωστο παιδί του και νὰ πᾶει ἕνα λουλουδάκι σὸ ἄλλο, τὸ πεθαμένο;

Ποῖος θὰ ξαναφτιάξει τὸ σπιτικό, ὅπου οἱ δυὸ ἀτυχοὶ γέροι θὰ μαζετουῖν ἐπιτέλους, και ζεστάνουν τίς τελευταῖες τους μέρες;

— Ὅχι, λοιπόν, ὁ Πιτσιρικός δέν θέλει νὰ πεθάνει, δέν πρέπει νὰ πεθάνει. Του εἶπαν ὅτι γιὰ νὰ γίνει πιὸ γρήγορα καλά, πρέπει νὰ μὴ σπέπτεται δέν σκέπτεται. Νὰ μὴ μιλά' δέν μιλά. Νὰ μὴν κλαίει δέν κλαίει... Και κάθεται φρόνιμα σὸ

κρεβάτι του, παίζοντας με τὰ κρόσια του μαξιλαριοῦ γιὰ νὰ διασκεδάσει, και περιμένοντας ἡσυχὰ νὰ γίνει καλά...

Ἡ κυρία Ἐσσέτ δέν ξεκολλᾷ ἀπὸ τὸ προσκεφάλι του, πλέκοντας, ἀπὸ συνήθεια πιά, με μεγάλη εὐκολία, ἀπαράλλαχτα σὰ νὰ εἶχε τὰ μάτια της. Πλῆθ' τῆς κάθεται ἡ κυρία Τριμπόν, και κάθε τόσο ἀνοίγει ἡ πόρτα και ξεπροβάλλει ἡ ἀγαθὴ μορφή του Πιερότ.

Ἀκόνι κι' ὁ ὑπάλληλος με τὸ φλάουτο ἀνεβαίνει που και που και ρωτᾷ πῶς πηγαίνει ὁ ἄρρωστος.

Καλά, κι' ἡ δεσποινὶς Πιερότ; Μήπως ἔφυγε πιά ἀπ' αὐτὸ τὸ σπίτι;

— Ὅχι, δέν ἔφυγε. Ἀλλὰ ἀπὸ τὸν καιρὸ που ὁ ἄρρωστος εἶναι πιά «ἐκτὸς κινδύνου», δέν μπαίνει σὸ δωματίο, παρὰ μόνο γιὰ νὰ πάρει τὴν κυρία Ἐσσέτ και νὰ τὴν ὀδηγήσει στήν τραπεζαρία. Λέ- ξη σὸν Πιτσιρικό!...

Ὁ ἄρρωστος θυμᾶται τὴν παλιὰ φίλα τους κι' ἀναστενάζει. Ἀλλὰ δέν ἔχει δικαίωμα νὰ πεῖ τίποτα, γιατί αὐτὸς μόνος του χάλασε αὐτὴ τὴ φιλία.

«Ἄς ἀρίσουμε ὁμως αὐτὰ τὰ θναερα, συλλογίζεται, κι' ἄς κοιτάξουμε νὰ κάνουμε τὸ καθήκον μας στή ζωὴ χρειάζεται δουλειά, κι' ὁ Πιτσιρικός εἶναι ἀπορριπτόμενος δὲ δουλέψει, αὐριο κιάλας θὰ μιλήσει σὸν Πιερότ».

Πραγματικά, τὴν ἄλλη μέρα, τὴν ὦρα που ὁ Πιερότ περνᾷ ἀπὸ τὸ δωματίο σὸ νύχια γιὰ νὰ κατεβεῖ σὸ μαγαζί, ὁ Πιτσιρικός τὸν φωνάζει σιγά-σιγά:

— Κύριε Πιερότ! Κύριε Πιερότ!

Ὁ καλὸς ἄνθρωπος πλησιάζει σὸ κρεβάτι κι' ὁ Πιτσιρικός τοῦ λέει με συγκίνηση:

— Σὲ λίγο θὰ εἶμαι καλά, κύριε Πιερότ, κι' ἤθελα νὰ μιλήσω σοβαρὰ μαζί σας. Πρῶτα-πρῶτα, νὰ σὰς εὐχαριστήσω γιὰ δσα κάματε γιὰ μένα και γιὰ τὴ μητέρα μου...

Ὁ Πιερότ τὸν κίβει ἀπότομα:

— Οὔτε λέξη πάνω σ' αὐτὸ, κύριε Δανιήλ! Ὅτι ἔκαμα, ἦταν χρέος μου! Τὸ εἶχα ὑποσχεθεῖ σὸν καϊμένο τὸ Ζάκ!

— Ναί, ξέρω, κύριε Πιερότ, ὅτι δὲ θέλετε νὰ σὰς εὐχαριστήσω γιὰ τὸ καλὸ που κάνατε... Θέλω ὁμως νὰ σὰς μιλήσω γιὰ κάτι ἄλλο, νὰ σὰς ζητήσω μιὰ χάρη. Ἐμαθα ὅτι ὁ ὑπάλληλός σας φεύγει σὲ λίγο. Μὲ παίρνετε μένα στή θέση του; Σταθῆτε, κύριε Πιερότ, νὰ μ' ἀκούσετε ὡς τὸ τέλος... Ἐξέρω πῶς ἡ διαγωγή μου ἦταν κακὴ κι' ὅτι δέν εἶναι πιά σωστὸ νὰ βρίσκομαι μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι. Ἐξέρω ὅτι ἐδῶ μέσα ὑπάρχει κάποιος που δὲ θέλει νὰ με βλέπει σὸ μάτια του, κάποιος που τοῦ φέρθηκα ἄσχημα, και με τὸ δίκιο του με μισεῖ. Ἀλλὰ σὰς ὑπόσχομαι, κύριε Πιερότ, ὅτι θὰ μὲνῶ σὸ μαγαζί, ὅτι δὲ θὰνεθαίνω ποτὲ ἀπάνω και δὲ θὰ με βλέπει ποτὲ κανένας... Ἄν σὰς δώσω

τὸ λόγο μου γιὰ ὄλ' αὐτὰ, θὰ μπορούσατε νὰ με πάρετε;

Ὁ Πιερότ αισθάνεται τὴν ἐπιθυμία νὰ πιάσει σὸν δυὸ του χέρι τὸ κε σαρὸ κεφάλι του Δανιήλ και νὰ τὸ φιλήσει. Ἀλλὰ κρατιέται και ἀπαντᾷ ἡσυχὰ:

— Δὲ μπορῶ νὰ σὰς δώσω ἀπάντη- ση, κύριε Δανιήλ, πρὶν ρωτήσω τὴ μη- κρή. Σ' ἔμένα συμφέρει αὐτὴ ἡ δου- λειά. Δέν ξέρω ὁμως ἂν ἡ μικρὴ... Τέ- λος, νὰ τὴ ρωτήσουμε. Τώρα θέχει ση- κωθεί. Καμίλλη! Καμίλλη!

Ἡ Καμίλλη Πιερότ, που ἔτυνᾷ πάν- τα πρωτὸν τίς μέλισσες, κοιτίζει αὐτὴ τὴ στιγμή τίς τριανταφυλλῆς της. Μπαί- νει μέσα γελαστὴ και πρόσχαρη σὰν πε- ταλούδα.

— Ἀκουσε δῶ, τῆς λέει ὁ πατέρας της. Ὁ κ. Δανιήλ ἀπὸ δῶ θέλει νὰ μπει σὸ μαγαζί, τώρα που φεύγει ὁ ὑ- πάλληλος... Ἐπειδὴ ὁμως ροβάται ὅτι ἡ παρουσία του θὰ σοῦ εἶναι πολὺ δυ- σάρεστη...

— Πολὺ δυσάρεστη!; λέει ἡ Καμίλλη ἀλλάζοντας χρώμα.

Δέν μπορεί νὰ πεῖ τίποτ' ἄλλο, ἀλλὰ τὰ μάτια της συμπληρώνουν τὰ λόγια της. Ὁ Πιερότ τότε χαμογελά.

— Νὰ πάρει ἡ εὐχή, θέλω δηλαδὴ νὰ πῶ, μπορεῖτε νὰ ἐξηγηθεῖτε μονα- χοί σὰς...

Και σηκώνεται, και πηγαίνει νὰ παί- ξει ταμπούρο με τὰ δάχτυλά του σὸ ἀντικρινὸ παράθυρο. Ὑστερα, ὅταν θεω- ρεῖ τὴ στιγμή κατάλληλη— τὰ παιδιὰ μόλις πρόφθασαν νὰ ποῦν δυὸ λέξεις!

— γυρίζει πίσω και τοῦ κοιτάζει:

— Λοιπόν;

— Ἄ, κύριε Πιερότ, λέει ὁ Πιτσιρί- κος, ἡ Καμίλλη ἔχει τὴ δικὴ σας τὴν καρδιά. Μὲ συγώρεσε!

Ἡ ἀνάρρωση τοῦ φίλου μας προχω- ρεῖ τώρα με μεγάλια βήματα. Μαζεῦον- ται ὄλο τριγύρω του, ἡ Καμίλλη δέν τὸ κουνάει βήμα. Κάνουν σχέδια γιὰ τὸ μέλλον, γιὰ τὸ σπιτικό που θὰ ξαναφτιά- σουν, γιὰ τὸ γάμο τῆς Καμίλλης με τὸ Δανιήλ. Μιλοῦν και γιὰ τὸν ἀγαπημένο τους τὸ Ζάκ και τὸνομά του τοῦς φέρνει πάντα δάκρυα σὸ μάτια.

Ἡ εὐτυχία ὁμως δέν κάνει τὸν Πιτσι- ρικό νὰ ξεχνᾷ τὸ χρέος του. Βιάζεται νὰ γίνῃ καλά και νὰ κατεβεῖ σὸ μαγα- ζὶ νὰ πιάσῃ δουλειά. Εἶναι ἀποφασισμέ- νος πιά ν' ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα που τοῦδωσε ὁ Ζάκ, που πέθανε θυμὰ τοῦ καθήκοντος. Κι' ἡ πορσελάνη δέν τὸν κάνει πιά νὰ ντρέπεται, γιατί ἔχει μάθει τώρα ὅτι καμμιὰ τίμα ἐργασία δὲ φέρνει ντροπὴ...

Και τώρα, ἀγαπητοί μου ἀναγνώστες, πρὶν τελειώσω αὐτὴ τὴν ἱστορία, θέλω νὰ σὰς ὀδηγήσω ἄλλη μιὰ φορὰ σὸ σα- λόνι τοῦ Πιερότ. Εἶναι ἕν' ἀπόγεμα Κυριακῆς, ὠραῖες χειμωνιάτικῆς Κυρια- κῆς με λαμπρὴ λακκάδα. Ὅλο τὸ σπίτι λαμποκοπᾷ. Ὁ Πιτσιρικός σηκώθηκε, γιατρεμένος πιά, γιὰ πρώτη φορὰ. Εἶναι μαζεμένοι ὄλο σὸ σαλόνι, ὅπου τὸ τζά- κὶ σκορπίζει τὴν χαρὰ με τίς φλόγες του. Μπροστὰ σὸ τζάκι κάθεται ὁ Πιτσιρικός σ' ἕνα σκαμνί, σὸ πόδια τῆς τυ- φλῆς μαννούλας, και μιλά σιγά-σιγά με τὴ δεσποινίδα Πιερότ, που εἶναι ρόδινη σὰν τὸ τριαντάφυλλο που ἔχει σὸ μάλ- λιά της. Ὁ κ. Λαλουέτ κάθεται ἡσυχὸς στὴ γωνία του, ἡ κυρία Τριμπόν κι' ἡ κυρία Λαλουέτ παίζουν χαρτιά.

Κι' ὁ Πιερότ; Ἐκεῖ κοντὰ εἶναι κι' ὁ Πιερότ. Κάθεται πλῆθ' σὸ παράθυρο, μισοκρυμμένος στὴν κουρτίνα, και κάπνι ζωγραφίζει με ἀφοσίωση και προσοχή, Δίπλα του ἔχει διαβήτες, μολύβια και πινέλλα.

Μὰ ζωγράφος λοιπόν ἔγινε ὁ Πιε- ρότ, ἡ μηχανικός;

Σταθῆτε και θὰ μάθετε... Ὁ Πιερότ τελείωσε τὴ δουλειά του και πλησιάζει σιγά-σιγά ἀπὸ πίσω τὴν Καμίλλη και τὸν Δανιήλ. Καὶ ξαφνικὰ βγάζει και τοῦς δείχνει μιὰ μεγάλη ἐπιγραφή:

— Ἐ, παιδιά, πῶς σὰς φάνεται;

— Ὅ, μπαμπά!

— Ὡ, κύριε Πιερότ!

— Τί εἶναι; τί εἶναι; ρωτᾷ ἡ καί- μένη ἡ τυφλὴ.

Κι' ὁ Πιερότ ἀπαντᾷ χαρούμενος:

— Τί εἶναι, κυρία Ἐσσέτ; Εἶναι... θέλω δηλαδὴ νὰ πῶ, εἶναι ἕνα σχέδιο τῆς ἐπιγραφῆς που θὰ βάλομε σὸ μα- γαζὶ σὲ λίγους μῆνες. Ἐλα, Δανιήλ, διά- βασέ το νὰ τ' ἀκούσει ἡ μαμμὰ σου!

Μέσα σὸν βάθος τῆς καρδιάς του, ὁ Πιτσιρικός ἀποχαιρετᾷ τὴ Μοῦσα του γιὰ τελευταία φορὰ. Και πέρνοντας σὸν χέρι του τὴν ἐπιγραφή, διαβάζει δυνα- τὰ και με σταθερὴ φωνὴ τίς λέξεις αὐ- τές, που συμβολίζουν τὸ μέλλον του:

ΠΟΡΣΕΛΑΝΕΣ ΚΑΙ ΚΡΥΣΤΑΛΛΑ ΛΑΛΟΥΕΤ
ΕΣΣΕΤ ΚΑΙ ΠΙΕΡΟΤ
ΔΙΑΔΟΧΟΙ

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ «ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΥ»

ΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΣΟΥ ΔΑΚΡΥ

Τὸ σημερινὸ σου δάκρυ, ἄθωο παιδί μου, θεομὸ, πικρὸ, ἀπὸ πάνω σου σκυμμένη, ἦμα κι' ἕνα παρήγορο φιλί μου, και στὴν καρδιά μου στάλαξες και μάνει...

Γιατί τόχα, παιδιὰ μου, ἡ ἀδικία τὸ κοιμισμένο κνεῦμα σας νάγγιξη; γιατί, τόσο μικρὰ, ἡ ἀελεπισία τὴν τρυφερὴ ψυχὴ σας νὰ ἐρεθίσῃ;

Πῶς θάθελα σὲ κάθε δάκρυ ἀντάμα, νάστεκε κι' ἕνα στόμα, νάγυμνοθεσε, νάκανε νέκταρ, βάλαμο τὸ κλύμα, τὰ παιδικὰ τὰ μάτια σὰ φιλοσοφία...

Τὸ σημερινὸ σου δάκρυ που ἔχω γέψει, σὸ χεῖλι μου ἔλαμυρὸ τώρα τὸ νύκτωρ γιὰ πῆς μου, τὸ φιλί μου νὰ εἰρηνήσῃ μπόρσε τῆς καρδοῦλας σου τὸν πόνο...

Γιατί τόχα, παιδιὰ μου, ἡ ἀδικία τὸ κοιμισμένο κνεῦμα σας νάγγιξη; γιατί, τόσο μικρὰ, ἡ ἀελεπισία τὴν τρυφερὴ ψυχὴ σας νὰ ἐρεθίσῃ;

Πῶς θάθελα σὲ κάθε δάκρυ ἀντάμα, νάστεκε κι' ἕνα στόμα, νάγυμνοθεσε, νάκανε νέκταρ, βάλαμο τὸ κλύμα, τὰ παιδικὰ τὰ μάτια σὰ φιλοσοφία...

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ
ΤΟ ΜΥΛΑΡΑΚΙ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ

Ζούσαν κάποτε, μὰ στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, δυὸ ἀδερφοί. Ὁ ἕνας, ὁ πιὸ με- γάλος, ἦταν ἀδικος, κακὸς και ταμαχιά- ρης· με τὸ ζορμπάλικὸ του κατάφερε νὰ ἔχη πολλὰ ἀμπέλια, χωράφια, χρήματα και πάνω ἀπὸ χιλιά πρόβατα· κ' ἔτσι με τὴ φαμίλια του χαϊρόταν ὄλα τὰ κα- λά του κόσμου.

Ὁ ἄλλος, ὁ μικρότερος, ἦταν ἀγαθός, δίκαιος και δουλευτῆς ἀκούραστος· μὰ πάντα δούλευε μεροκάματα κι' ἔτσι μεροδοῦλι-μεροφάγι— που κι' αὐτὸ δέν ἔφτανε νὰ φάγε τίποτ' ἄλλο ἀπὸ ψωμί— κακοπενοῦσε αὐτὸς κι' ἡ φαμίλια του ποῦταν μεγάλη.

Τὴν παραμονὴ μιᾶς μεγάλῆς γιορτῆς ἦταν στενοχωρημένος, γιατί δέν εἶχε λεφτὸ τσακισμένο νὰ πάρῃ κι' αὐτὸς λί- γο κρέας νὰ περάσῃ με τοῦς σπιτικούς του, κι' εἶπε τῆς γυναίκας του νὰ μα- ζέψῃ λίγα χάρτα γιὰ νὰ φάνε.

— Καϊμένα— τοῦ ἀπάντησε κείνη— δέν ἀποφασίζεις νὰ πῆς σὸν ἀδερφό σου, που κι' αὐτὸς δέν ἔχει τί ἔχει, νὰ τοῦ ζητήσῃς νὰ σοῦ δώσῃ, λίγο κρέας νὰ φάνε τὰ παιδιὰ μας αὐριο, και νὰ μὴ μείνουνε νηστικά και παραπονεμένα τέ- τοια χρονιάτικη μέρα;

Τὴν ἀκουσε κείνος και, βάζοντας τὴ ντροπὴ στὴ μπάντα, πήγε σὸ σπι- τὶ τ' ἀδερφοῦ του.

Τὸν βρῆκε στὴν αὐλὴ, καθισμένο μπρὸς σ' ἕνα τραπέζι, με τὸ τομποῦκι σὸ στόμα του, νὰ δίνει διαταγὰς στοῦς ἀνθρώπους του πῶς νὰ κάνουν τὰ διά- φορα σφαχτά.

Καθὼς γύρισε κι' εἶδε τὸν ἀδερφό του, που στεκόταν φοβισμένος και ζαρωμένος, τὸν ρώτησε με ἄγρια φωνὴ, πῶς τόκανε και ἦρθε ὡς τὸ σπίτι του.

— Ἦρθα, ἀδερφέ μου, νὰ σὲ παρακα- λέσω νὰ μοῦ δώσῃς λίγο κρέας, ὄχι γιὰ μένα ἢ γιὰ τὴ γυναίκα μου, παρὰ γιὰ τὰ ἀτυχα τὰ παιδιὰ μου, τάνήφια σου, κι' ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δῆνῃ πιὸ πολλὰ καλά ἀκόμη.

— Νὰ μοῦ κάνῃς τὴ χάρη νὰ ξεκου- πιστῆς και νὰ μὰς ἀφήσῃς ἡσυχούς, γιατί ἐμεῖς ἐδῶ ἔχουμε δουλειά.

Ὁ μικρὸς ὁμως δέν κουνήθηκε ἀπὸ τὴ θέση του· ἔμεινε σ' αὐτὴ σὰν ἀπο- σβολωμένος και τὰ μάτια του βούρκω- σαν ἀπὸ δάκρυα. Βλέποντάς τον ὁ μεγα- λὸς ἔτσι, ἔβαναψε ἀπὸ τὸ θυμὸ του και, ἀρπάζοντας ἕνα ἀρνὶ ζωντανὸ που βρέ- θηκε μπροστὰ του, τὸ πέταξε τ' ἀδερ- φοῦ του λέγοντας:

— Ἐφορτώσου με ἀπ' ἐδῶ και πήγαι- νε με δαῦτο σὸν διάβολο!

Ὁ ἄλλος τόκοψε σὸν ὦμο και, σαστι- σμένος ὅπως ἦταν, δέν κατάλαβε οὔτε τὴν πόρτα πῶς βρῆκε γιὰ νὰ βγῆ έξω. Ἀμα τράβηξε λίγο δρόμο, ἄρχισε νὰ συλλο-

(Ἀπὸ τὸ Ἱταλικὸ) PITA N. ΜΠΟΥΤΗ

γιέται - σαν αγαθός - που ήταν - για δικό του τόχα τοδωσε ο αδερφός του το άρνι, η γιά να τόν πάη να τόν δώση του διαδόλου; Μα πού νά τόν βρη κι' αυτόν; Και με τή σκέψη που τόν βασάνιζε, περπατούσε σιγά-σιγά, φορτωμένος με το άρνι. Εκεί νά και παρουσιάζεται ο διάβολος, που ήφερε τί είπε και τί έκανε ο μεγάλος αδερφός στο μικρότερο.

— Δός μου, τού λέει, τάρνι, άρνι μου τού στέλνει πεσκέσι θελά του ο αδερφός σου, που έγω για να τόν φέρω σε τέτοια θέση, έχω χαλάσει ντουζίνες τσαρούχια, και σό πάρε για τού θέλημά σου αυτό τού μυλαράκι, που έποτε θέλεις, θά έχεις δικό σου έ,τι βάλεις με τού νοού σου, φτάνει να πής στο μυλαράκι: έτσι:

«Μυλαράκι μου χουσό, γύνα, σέ παρακαλώ, να μου βγάλης έ,τι πώ».

Και άμα πής αυτό που θέλεις, ο μύλος θά γυρίση και θά έχεις έ,τι τού γύρεφες, μα για να σταματήση ο μύλος, πρέπει πάλι να τού πής:

«Μυλαράκι μου χουσό, στάσου, σέ παρακαλώ, ως που γι' άλλο να σου πώ».

Γιατί αν δεν κάνεις έτσι για να σταματήση, αυτό θά γυρίση ολοένα, και ολοένα θά βγάλλη από κείνο που τού ζήτησες να βγάλλη. Κι' αν κμμιά φορά ο μεγάλος σου αδερφός τού μάθη και στο γυρέψη, σου νά τού τ' δανείσας, και τά πέρα-πέρα είναι δική μου δουλειά.

Έτσι πήρε ο διάβολος τάρνι κι' ο μεροκαματιάρας αδερφός τού μυλαράκι του, και χαρούμενος έτρεξε στο σπίτι του. Εκεί τ' έβαλε να γυρίση και τού ζήτησε να τού βγάλλη ένα άρνι και κίμποσα φλωριά. Παίρνοντας μ' αυτά διάφορα άλλα φόνια, πέρασε με τή φαμίλια του μια γιορτή που δεν είχε ξανακάνει ποτέ του. Ύστερα ζήτησε από τού μυλαράκι φλωριά και μ' αυτά αγόρασε τόπο, έχτισε ένα καλό σπίτι, μπήκε με τή φαμίλια του μέσα, κι' έποτε ήθελε φλωριά ή άλλα πράγματα, έβγαζε σ' ενέργεια τού μυλαράκι, τά είχε και περνούσε ευτυχισμένα.

Ο αδερφός του, σαν είδε την προκοπή του αυτή, τού σπιτι του, τά καλά του, άρχισε να τόν γλυκοχαρετá και να τόν ζυγώνει, γιατί ήθελε να μάθη πώς έλλαξε τόσο καλά ή κατάσταση του. Από δω τόν ειχε, από κεί τόν ειχε, τόν κατάφερε - σαν αγαθός που ήταν - κι' έμαλε απ' αυτόν πώς τόν βρήκε ο διάβολος, πώς τού πήρε τάρνι και τού χάρισε τού μυλαράκι. Τότε τού γύρεψε κι' αυτός από τόν αδερφό του να τού τ' δώση γιά να τού ζήτηση, λέει, κάτι που δεν μπορούσε να τού βρη πουθενά. Τού τ' έδωσε κείνος και έιπε τί λόγια έπρεπε να λήη για ναρχίση να γυρίση ο μύλος, και τί στο τέλος για να σταματήση.

Ο μεγάλος αδερφός κράτησε στο σπίτι του τού μύλο μόνο μια ήμέρα, και δεν γύρεψε απ' αυτόν τίποτ' άλλο να τού βγάλλη παρά φλωριά Γέμιτε μ' αυτά μια μεγάλη καστέλα, και ύστερα τόν έδωσε πίσω στον αδερφό του. Σαν πέρασαν λίγες ήμέρες, τού τόν ξαναζήτησε πάλι για μια ήμέρα.

Αμα τόν πήρε, μπήκε με τή φαμίλια του στο καράβι του που τ' έχε άρματωμένο από πρίν, κι' ανοίγοντας τά πανιά, ξεκίνησε για κάποιο ταξίδι. Στρώσανε και τραπεζι με λογίων λογίων φαγητά και κάθισε με τή φαμίλια του να φάνε και να γλεντήσουν. Στο φαί άπάνω, τούς χρειάστηκε άλατι και φώναξαν ένα ναύτη να τούς φέρη. Ο ναύτης έφανε από δω, από κεί, μέσα στο καράβι γι' άλατι, μα δεν ήφερε πουθενά ούτε σπυρί. Είπανε τότε να γυρίζανε πίσω να αγοράσουν άλατι, μα θυμήθηκε ο ταμχιάρης τού μυλαράκι τού διαδόλου. Τ' έβγαλε από την τσέπη του, τ' έστησε λίγο παράμερα και τούπε να γυρίση να βγάλλη άλατι: πήρε λίγο, τ' έβαλε στην άλατιέρα, κάθισε κι' αυτός κι' άρχισανε τού φαγοπότι.

Με τή γιαγλίδικα φαγιά και τού καλό κρασί, δεν άργησαν για ναρχούν στο κέφι ο ταμχιάρης, ή φαμίλια του, ο καπετάνιος και οι ναύτες, και τ' έρριξαν ύστερα στο τραγούδι.

Με τόν καλό καιρό που είχε τότε ή θάλασσα, τού καράβι έτρεχε με γεμάτα τά πανιά, και τόσο τούς άναθε ή βρεξη ολοένα να γλεντοκοπάνε.

Απάνω στο γλέντι, ο μούτσος που είχε μείνει στο τιμόνι, είδε πώς τού καράβι άρχιζε λίγο-λίγο να κίτσει μεσα στο νερό σα να τού είχαν βάλει πολλό φορτίο πάνω του. Φώναξε τότε τόν καπετάνιο και τού τ' έπε. Έστειλε κείνος τούς ναύτες κάτω να ίδουνη μήπως μπάζει από πουθενά νερά, μα νερά δεν έμπαζε παρά είδανε πώς τού μυλαράκι, που ήταν εκεί παράμερα, γυρίζοντας ολοένα, είχε βγάλλει τόσο άλατι, που γέμισαν τ' άμπάρια και τού κατέστρωμα ως τά μπόνια. Πήγε τότε ο ταμχιάρης κοντά στο μυλαράκι, τούπε να σταματήση, μα εκείνο γύρισε πιο γρήγορα φώναζε και τούς άλλους, τ' έπιασαν κι' έκεινοι με τά χέρια τους για να μή γυρίση, μα τού κάκου! Εκείνο, με τού γύρισμα που έκανε, τούς έδιωχνε από κοντά του, γυρίζοντας περισσότερο σα δαιμονισμένο που ήταν - και δός του ολοένα πολύστευε τ' άλατι, τόσο που τού καράβι κίτ, από τού φορτίο τού άλατιού, βυθίστηκε μεσοπέλαγα, βούλιαξε στον πάτο.

Βουλιάζοντας, συνεπήρε μαζί του δσους είχε μέσα και τού μυλαράκι, που έτσι έκανε τού θέλημα τού άφεντικου τού τού διαδόλου. Αυτός όμως, από τή χαρά του και τή βιάση του να πάρη τήν ψυχή

τού ταμχιάρη στην κόλαση, δεν νοιάστηκε ούτε τού μυλαράκι να πάρη μαζί του ούτε να τού πη να σταματήση κι' έτσι από τότε δεν κάνει άλλο παρά να βγάλλη άλατι.

Γιαυτό - από εκείνο τόν καιρό ή θάλασσα έγινε άρμυρή, και όταν κμμιά φορά οι ναύτες τών καραβιών, που τούχει να περάσουν απ' εκεί, βρεθόνε στην ανάγκη να πάρουν νερό, τού βρίσκουνε πιο άρμυρό απ' έ,τι είναι στις άλλες μερικές τής θάλασσας.

Έτσι φαίνεται: να βγήκε κι' ή παροιμία:

«Η θάλασσα είν' άρμυρή μα ναύτη-κάπου λύσσα».

ΠΑΝΑΓ. Α. ΣΕΦΕΡΑΖΗΣ

ΚΙΝΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΤΙ ΔΕΝ ΕΙΧΕ Η ΙΤΑΛΙΑ

Ο περιήμος σήμερα ιταλός τενόρος Ανσέλι, νεώτερος εκείνο τόν καιρό, ήταν με τήν κομπανία του στην Αθήνα. Είχε κάνει εδώ πολλούς φίλους δημοσιογράφους, καθώς και τόν μακαρίτη διευθυντή τού «Σκρίπ», τόν έξυπνότατο κείνον Εδώγγελο Κουσουλάκο.

Συχνά τριγύριζαν μαζί, για να βλέπη ο Ανσέλι τήν Αθήνα. Αλλά ο Κουσουλάκος φουρκιζόταν, γιατί έ,τι, έ,τι κι' αν τού έδειχνε, ο νεαρός Ιταλός τού άπαντούσε περιφρονητικά πώς είχαν καλύτερο στην Ιταλία.

— Ίδές ούρανό!...
— Που ο δικός μας!...
— Ίδές Πανεπιστήμιο! Ίδές Μουσείο!...
— Που τά δικά μας!...

Έτσι για όλα. Μια μέρα, περνούσαν απέξω από ένα μεγάλο κτίριο, που ο Ανσέλι τού κοίταζε με περιέργεια.

— Αυτό, τού λέει ο Κουσουλάκος, είναι φυλακή.

— Που, να ιδής τις φυλακές τις δικές μας! τού άπαντά άμέσως ο Ανσέλι.
— Χμ! κάνει πονηρά ο Κουσουλάκος: μα σ' αυτή εδώ τή φυλακή είναι φυλακισμένος κι' ο μπάρμπας μου!

Τού πιστέψε ο Ανσέλι και περήφανα άποκρίθηκε:

— Α! έγω δεν έχω μπάρμπα σέ φυλακή!...

— Μπούμ! δός σοι ο Θεός! φώναξε ο Κουσουλάκος να επιτέλους κι' ένα πράμα που δεν τ' έχετε στην Ιταλία: μια φυλακή που νάχη μέσα τού μπάρμπα σου!

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΚΑΙ ΒΕΝΕΤΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό ANDRÉ BRUYÈRE

— Συνέχεια από τού προηγ. και τέλος —

Τά παιδιά είναι τόσο χαρούμενα, ώστε ούτε αυτή ή υπενθύμιση δεν τά κάνει να κατσοφιάσουν. Κι' ο παπάς εξακολουθεί:

— Τώρα όμως δεν νομίζετε ότι χρωστάτε να ευχαριστήσετε τού θείο σας και τή θειά σας, που έκαναν για χάρη σας τόσες θυσίες.

— Ω, ναί! ω, ναί! Ευχαριστούμε! ευχαριστούμε! φωνάζει όλη ή παρέα.

Τίποτα δεν άνοίγει περισσότερο τις καρδιές από τή χαρά. Η ίδια σκέψη περνάει από τού μυαλό καθενός, αλλά μόνο ή Μαγδαληνή κατορθώνει να τήν εκφράση.

— Αξίζουν περισσότερο από μας να πάρουν βραβεία! λέει.

Και άμέσως ο χορός με μια φωνή επαναλαμβάνει:

— Όλα τά βραβεία στο θείο Βαρνάβα! Όλα τά βραβεία στη θειά Άγλατα.

— Ζήτω! Ζήτω! φωνάζει τού διηγητικό προσωπικό.

— Μπράβο, μπράβο! λέει κι' ο παπάς με πρόσωπο που λάμπει από χαρά, ενώ ή θειά κι' ο θεός διαμαρτύρονται.

Τά παιδιά όμως, μ' ένα κοινό κίνημα, τρέχουν όλα κοντά τους. Η Μαγδαληνή βγάλλει τού στεφάνι της από τά μαλλιά της και τ' άκουμπάει στα γόνατα τής θειάς Άγλατας. Ο Γιαννάκης αναγγέλλει με στεντορεία φωνή:

— Θειά Άγλατα: Πρώτο βραβείο καλοσύνης και υπομονής!

Μια θέλλα από χειροκροτήματα και ζητωκραυγές υποδέχεται τά λόγια αυτά, ενώ ή θειά Άγλατα διαμαρτύρεται ζωηρά.

— Ζήτω ή θειά Άγλατα! Μπράβο στη θειά Άγλατα!

Ο παπάς χειροκροτεί μ' όλη του τή δύναμη. Η Πουλχερία, ή Μαρία, ή Ζωή κι' ο Σουλπίκιος φωνάζουν «ζήτω» ακόμη δυνατώτερα απ' τά παιδιά και, ω, τί μεγάλη έκπληξη, να κι' ο θεός Βαρνάβας που όρθώνει κι' αυτός τού ψηλό του ανάστημα και λέει δυνατά με τή βροντερή φωνή του:

— Δεν μπορώ παρά να ένωθώ, κι' έγω μαζί σας, φίλοι μου, για να φωνάξω κι' έγω μ' όλη μου τήν καρδιά: «Ζήτω τής θειάς

Άγλατας». Χάρη σε σας κατορθώσα να τήν γνωρίσω και να τήν εκτιμήσω. Τιμή στην καλοσύνη της, στην υπομονή της, στα ευγενικά της χαρίσματα! Τιμή στη θειά Άγλατα!

Αυτή τή φορά γίνεται σωστός πανστατός να ευχαριστήσετε τού θείο σας

«Η Πουλχερία, ή Μαρία, ή Ζωή και ο Σουλπίκιος φωνάζουν ζήτω...» (Σελ. 617, στ. α'.)

Ζουρλισμός. Ένας πανζουρλισμός που μεγαλώνει ολοένα και διαρκεί ως τή στιγμή που κι' ή θειά Άγλατα σηκώνεται κι' αυτή από τή θέση της.

Είναι πολύ χλωμή, μα τά μάτια της λάμπουν και μέσ' στη σιωπή, που δύ-

«Περασμένα ξεχασμένα, ξαδέλφη μου!...» (Σελ. 617, στ. γ'.)

σκολα κατόρθωσε να επιβληθή, ακούγεται ή φωνή της που τρέμει από συγκίνηση.

— Ευχαριστώ, ξαδέλφε μου, λέει, ευχαριστώ, φίλοι μου, αλλά κι' έγω τώρα πρέπει να κρίνω δίκαια και να δείξω σε ποιόν αξίζουν οι έπαινοι περισσότερο παρά σε μένα. Τού θείο Βαρνάβα χρωστάτε να ευχαριστήσετε, αυτόν που προθυμοποιήθηκε να θυσιάση τήν ήσυχια του, για να σας κάνει καλά παιδιά, φρόνιμα κι' αξιαγάπητα. Είχε τή δύναμη, τή φρόνηση και τήν Ικανότητα να άποτελειώση τού μεγάλο αυτό έργο, που μόνη μου έγω δεν θά κατορθώνα ποτέ να επιτύχω. Θεωρώ λοιπόν πολύ ευτυχισμένο τόν έαυτό μου που μπορώ να ένωθώ μαζί σας, για να αναγνωρίσω τις μεγάλες άρετές τού θείου Βαρνάβα, που ως τώρα τόν έκονα άσχημα.

— Ζήτω, ζήτω, ζήτω! Τρεις φορές ζήτω ο θεός Βαρνάβας! φωνάζει ο Γιαννάκης.

Μια δεύτερη θέλλα ξεσπάει, δυνατώτερη κι' από τήν πρώτη, που κάνει όλα τά τζάμια τού σπιτιού να τρίζουν. Όλες οι φωνές ένώνονται για να πανηγυρίσουν τήν συμπλήρωση τού θείου Βαρνάβα και τής θειάς Άγλατας.

Χοντρά δάκρυα χαρής κυλούν από τά μάγουλα τού αγαθού παπά, τήν ώρα που οι δυο παλιοί έχθροι δίνουν τά χέρια.

— Περασμένα, ξεχασμένα, ξαδέλφη μου!...

— Περασμένα, ξεχασμένα, ξαδέλφε μου. Δεν σας γνώριζα όπως έπρεπε. Έγω είχα όλο τού άδικο με τού μέρος μου.

— Καθόλου, έγω.

— Όχι, όχι, έγω.

Ο παπάς επεμβαίνει:

— Περασμένα, ξεχασμένα, ξαδέλφε μου. Δεν σας γνώριζα όπως έπρεπε. Έγω είχα όλο τού άδικο με τού μέρος μου.

— Καθόλου, έγω.

— Όχι, όχι, έγω.

Ο παπάς επεμβαίνει:

— "Όλες οι παρεξηγήσεις μεταξύ σας λήθησαν. Έπρεπε να γνωρισθίτε, για να εκτιμηθίτε, και χάρη στ'α παιδιά έγινε αυτή η στενότερη γνωριμιά." Ας είναι ευλογημένος ο Θεός.

Τα παιδιά είναι σαν τρελλά απ' τη χαρά τους, γιατί καταλαβαίνουν τη σημασία αυτού που γίνεται εκείνη τη στιγμή. Η Μαγδαληνή ρωτά τον παπά:

— Είσατε ευχαριστημένος τώρα, αιδεσιμώτατε;

— Και βέβαια, μικρούλα μου. Ο Θεός έχει άγνωστα μέσα και μυστηριώδη για μας και, καθώς βλέπετε, γνώριζε τι έκαναν όταν έστειλε στις Καστανιές ένα στρατεύμα από διαβολάκια, που δεν μπορούσαν να το δαμάσουν παρά δυο μαζιά. Τώρα που όλα ήρθαν καλά, ας ευχαριστήσουμε τον Κύριο.

— Να ευχαριστήσουμε και τον αιδεσιμώτατο, που μας βοήθησε.

Και παρά τις διαμαρτυρίες του σεβαστού Ιερωμένου, με άφοβη κραυγή υψώνεται δυνατότερη απ' όλες τις άλλες:

— Ζήτω ο παπάς μας!

Ο θόρυβος γίνεται τώρα τόσο εξωφρενικός, ώστε είναι ανάγκη να επέμβουν οι μεγάλοι. Αλλά πώς; Κανείς δεν τολμά σήμερα να φωνηθεί αυστηρός, ούτε κι ο θεός Βαρνάβας ακόμη.

Ευτυχώς που ο Σουλπίκιος έχει μια καλή εμπνευση. Αρπάζει και χτυπάει δυνατά το κουδούνι του φαγητού, κι ο γνωστός αυτός κι αγαπητός ήχος γυρίζει όλους πίσω στην πραγματικότητα.

Διευθύνονται στην τραπεζαρία, όπου τούς περιμένει ένα τραπέζι στολισμένο με τόσα όμορφα πράγματα, ώστε τα παιδιά μένουν με το στόμα ανοιχτό. Πολιτικοδόν τ'τραπέζι, αλλά δε θέλουν κίβλας ν' αποχωρισθόν τα βραβεία τους. Η Έλενίτσα κρατά την κούκλα της στην άγκαλιά της. Ο Ζοζός δεν έννοει ν' αποχωρισθί την καταγκιόζη του κι' άρνείται κατηγορηματικά να το βγάλουν το στεφάνι, που το περιβάλλει το λαμό σαν περιδέραιο. Ποτέ δεν είχε ξαναγίνει ευθυμότερο τραπέζι. Όλοι φωνάζουν, γελοδόν, διαλαλούν τη χαρά τους.

— Κι' όμως, λέει η Μαγδαληνή, εγώ θα επιθυμούσα ακόμη κάτι.

— Και αν τι, μικρούλα μου; ρωτάει ο θεός, που άποψη έχει εγκαταλείψει ολότελα το τρομερό του ύψος.

— Αυτό εξαρτάται από σας, θεέ μου, αλλά δεν είναι ένα δώρο, είναι μια άδεια που θα μας δώσετε.

— Τι άδεια; ρωτούν εκπληκτοι οι επίσημοι.

— Την άδεια ν' αλλάξω με τ' άγορία. Να πάρουν τις ποδιές μας και να μας δώσουν τις δικές τους.

— Δεκτό, δεκτό! λένε γελώντας οι μεγάλοι.

— Δεκτό, δεκτό! λένε γελώντας οι μεγάλοι.

— Δεκτό, δεκτό! λένε γελώντας οι μεγάλοι.

— Δεκτό, δεκτό! λένε γελώντας οι μεγάλοι.

— Δεκτό, δεκτό! λένε γελώντας οι μεγάλοι.

— Δεκτό, δεκτό! λένε γελώντας οι μεγάλοι.

— Δεκτό, δεκτό! λένε γελώντας οι μεγάλοι.

λά τον καθουαχίζου λέγοντάς του πως μια και δεν υπάρχει τέταρτο κορίτσι, αυτός θα εξακολουθήσει να φορά τη φράια του ποδιά με τις τουλίπες.

— Κι' εγώ θα ήθελα να ζητήσω κάτι, λέει ο Γιαννάκης. Να φυλαχθί στην άποθήκη το περιφρημο παραβάν και να μην ξαναβήγί πιά ποτέ.

— Δεκτό κι' αυτό!

Η χαρά φθάνει τώρα στο άνωτατο σημείο. Τα πρόσωπα όλων ακτινοβολούν. Τι ευτυχισμένη ημέρα!

Κι' όμως κάποιος συννεφάκι υπάρχει στον οφρανό. Και ποιά επίγεια χαρά υπάρχει δίχως συννεφάκι; Τα παιδιά δεν τ'γνωρίζουν ακόμη, μα θα τ' μάθουν, τ'ό νέο δεν μπορεί να μείνι κρυφό.

— Καιμένη Πουλχερία, λέει η Μαγδαληνή στη γριά υπηρέτρια. Έσ' άξιζες να πάρης τ'ό βραβείο της δημογής, που τράβηξες τόσα από μας.

— Άχ, δεσποινίς Μαγδαληνή, άναστενάξει η Πουλχερία. Αύ δ'έν θ'ά κρατήση πολύν καιά άκόμη, μια και θα φύγετε.

— Θα φύγωμε, ώ, θεά Άγλατα, τί λέει;

— Την αλήθεια, παιδί μου. Είναι καιρός να τ'ό μάθετε και σετς Σας τ'ό κρύφατο για να μη σας χαλάσωμε τη χαρά σας. Αλλά τώρα που τ'ό Παρίσι διέφυγε τόν κίνδυνο, οι γονείς σας σας ζητούν. Θα σας πάνε σε παραθαλάσσια έξοχη. Τ'ό Σάββατο φεύγετε.

— Θα φύγουν απ' τις Καστανιές! Τι κρίμα.

— Μα θα ξαναϊδίτε τούς γονείς σας, λέει η θεά Άγλατα για να τ'α παρηγορήση.

Η σκέψη αυτή φέρνει κάποιά παρηγοριά. Αλλά πάλι σε λίγο:

— Τι κρίμα, άναστενάξουν τα παιδιά. Είμαστε τόσο ευτυχισμένοι, περνούσαμε τόσο ώραια!

— Θα προτιμούσα να μην τ'ό μάθαινα άπόψε, λέει μελαγχολικά η Μαγδαληνή.

— Είναι τ'ό τέλος μιάς ώραιας ημέρας, λέει η θεά Άγλατα με δακρυμένα μάτια.

— Μα θα ξαναγυρίσετε, βεβαιώνει ο θεός Βαρνάβας και η βροντερή φωνή του ζηηρεύει όλων τις καρδιές. Οι γονείς σας μ'ας τ'ό υποσέθησαν! Από τώρα θα περνάτε κάθε χρόνο τις διακοπές σας εδώ.

Αυτή η διαβεβαίωση σκορπίζει πιά κάθε θλίψη και τα παιδιά διασκεδάζουν εύθυμα.

— Κι' έπειτα, λέει ο Γιαννάκης, έχομε ακόμη πέντε ημέρες μπροστά μας για να διασκεδάσωμε. Γελάω μονάχα που συλλογίζομαι τ'η Μαργαρίτα να φορά τ'ες τουλίπες μου. Τι κρίμα που δεν μπορούμε να τις πάρουμε μαζί μας στο Παρίσι.

— Όχι, οι κίτρινες τουλίπες κι' οι μπλε ποδιές θα μείνουν στις Καστανιές, καθώς και τ'α σανδάλια και τ'α φάβινα καπέλα κι' όλα δσα συνδέθησαν με τη ζωή των παιδιών καθ' όλη αυτή την πολυτάραχη περίοδο. Θα τ'α ξαναβούν τ'ό χρόνο.

Και κάτι άλλο όμως θαφύσουν πίσω τους οι μικροί μας φίλοι. Την ειρήνη και την εμόνοια, που χωρίς να τ'ό ξέρουν και παρ' όλες τους τις άταξίες, έφεραν μαζί τους. Έφεραν την ειρήνη σε δυό γεροντικές καρδιές που είχαν χωρισθεί και που τώρα συμφιλιώθησαν έξ αιτίας τους.

Αυτοί θα μεγαλώσουν, θα γίνουν άντρες, θ' άνεθούν τ'ό δρόμο τ'ης ζωής. Η θεά Άγλατα όμως και ο θεός Βαρνάβας θα δύνουν σιγά-σιγά ο ένας πλάι στον άλλο κι' ή άμριβαία άγάπη τους θα γλυκάνη τις τελευταίες τους ημέρες.

Όστόσο όλοι άποκοιμήθησαν στις Καστανιές. Οι μεγάλοι έπεσαν φρόνιμοι στα κρεβάτια τους, ο Ζοζός όμως δεν ήθελε με κανένα τρόπο να άποχωρισθί τ'ό στεφάνι του και τόν καταγκιόζη του. Τώρα κοιμάται έχοντας και τ'ά δυό στην άγκαλιά του.

Κι' η Πουλχερία, που τόν καμαρώνει, συλλογίζεται:

— Θεούλη μου, ποίος θα τόλεγε πώς αυτά τ'α διαβολάκια θα μ'ας έφεραν ένα τέτοιο καλό!

Τ Ε Λ Ο Σ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ν Ο Ε Μ Β Ρ Η Σ

Νοέμβριος προχωρημένος, με τις πάχνες στο δάσος, τις καμάρες, τη σιγή — πυκνή—στις μυτιές, στις μικροδάφνες. Νοέμβριος νεκρός για ό,τι οίστρος ή κραυγή.

Φαντάζου όλα — έκει—ταξιδεμένα, — άκριες, πλάγιες, κορφές μ'ες τις κορφές—σά με οίγουρη πλώρη κινημένα για βορινές πατιίδες και κυρτές.

Μά εδώ, που άνεμοσφύρει άπαντο άγιάς, στο νερόμυλο, που έδωσ ο καιρός, άνεμος σέρπει, κλώθει, κλαίει και κράζει στα πέτρινα χαλάσματα, βουρδός.

Τριγύρω ο κάμπος, —μάρτυρας, —διηγάται τις χινοκορινές, τις θλιβερές, δόξες τ'ης τρικυμίας, —χαρές φευγάτες, ραδιές σπασμένες, τόσες συμφορές.

Κι' άπόσο! Σάν τ'α πετροχειλιόδια άθροά πίσω απ' τις πέτρες, θαρρετά, ξεπέταξαν τ'α πρωτινά μας χρόνια, άπριλιάτικα, έδω, κοπαδιόστα!

Κι' άπόσο, τ'ο τριαντάφυλλο, —καμάρι τ'ού κούου Νοέμβρι, θύμηση γοργή τ'ης ώρας, —μόνο έδω τόχουμε πάσει στα φτωγούλα πάνω στη φράγη!

Στην ανεπάντευχη, κατοικημένη (σαν μαγειμένη λές) απ' τ'α καλιά μεριά, τ'ό ρόδο τ'ότο κλειεί κι' εύφραίνει τριάντα καλοκαιριών μουσοβολιά...

Φέρ' το, πιστά, κλειστό στην άπαλάμη —σαν τη λαμπάδα κάτω απ' τ'ό βορριά, —φέρ' το ως τ'ό σπίτι: είν' άξιο να τ'ό κάμει μιά πλατιά, γραφική καλοκαιριά...

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Είς τί χρησιμεύει, Νίκο, ή άπόσφουρα;
— Για να κινήται ή γή.
— Μπιά! και πώς;
— Με τόν ά τ'όμο της!

Ρουμειώτης

Στο Φωτογραφείο.

— Η μαμιά μ' έστειλε να μ'ας φωτογραφίση όλα τ'α δέλεφια μαζί. Πόσο θα μ'ας πάρης; — Είκοσι δραχμές τ'η δωδεκάδα. — Μα έμεις δεν κίνουμε δωδεκάδα είμαστε μόνο πέντε!

Παγωνάτος

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ»

Άθήναι, 42 όδός Έυδριπίδου τήν 24 Νοεμβρίου 1929.

Με τ'ό σημερινό φυλλάδιο τελειώνει τ'ό 51ο έτος μου και συμπληρώνεται ο χρυσός αυτός τόμος τ'ού 1929. Τ'ό έρχόμενο θα είναι τ'ό πρώτο τ'ού 52ου έτους μου και τ'ό τόμος τ'ού 1930. Όσοι δ'έν άνανέωσαν τ'ή σήμερα, λίγησας συνδρομή τους, πρέπει να τ'ην άνανέωσουν τ'ο γρηγορότερο, γιατί μόνο ένα-δυό φυλλάδια τ'ού Δεκέμβρι θα λάβουν ως δείγμα. Για να εξακολουθήσει κατόπι ή άποστολή, ή συνδρομητής πρέπει να έχει πληρώσει. Η να έχει δηλώσει γραπτώς, άνοπογράφως, ότι παρακαλεί να τ'όν περιμένω ακόμα λίγο, — π. χ. ως τ'ην Πρωτοχρονιά, όταν τ'α παιδιά παίρνουν τ'ά δώρα τους κι' οι γονείς θεωρούν ως τ'ό καλύτερο δώρο τ'ην έγγραφη για ένα χρόνο στή «Διαπάλασι».

ΤΑ ΝΕΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Από τ'ό έρχόμενο φυλλάδιο αρχίζουν:

1. — «Η Ναλόβα τ'ού μπάρμπα-Τόμ», τ'ό κηρύσσιο άριστοέργημα τ'ης Μπρίτσας-Στόου, μεταφρασμένο από τ'ην τελευταία γαλλική έκδοση που είν' επίτηδες για τ'η νεολαία.

2. — «Τρεις μικροί άεροπόροι στο Βόρειο Πόλο», μοντέρνο μυθιστόρημα τ'ού Νορμάρ Σβέστρ.

3. — «Ο Βασιλιάς τ'ης Έρήμους», έκτενές νηπιακό τ'ης Κυρά-Μάρθας.

Και τ'ά τρία με πλήθος ώραιές εικόνες.

ΤΑ ΦΕΒΡΩΝΙΜΑ ΤΟΥ 1929

Σήμερα λήγει ή ισχύς τ'ων Φεβρωνίων τ'ού 1929. Όσοι θέλουν να κρατήσουν τ'ό φευδώνιμό τους και για τ'ό 1930, πρέπει να στείλουν 10 δραχμές για να τ'ους τ'ό άνανέωσω μέχρι τ'έλος Ιανουαρίου τ'ό άργότερο. Γιατί κατόπι τ'ά μη άνανέωσιν φευδώνιμα θα τ'α θεωρηθί έλεύθερα και θα τ'ά δίνω σε άλλους που τυχόν θα τ'α ζητούν. Ένωσεται, ότι άντι άνανέωσιν κανείς τ'ό πλιτό του φευδώνιμο, μπορεί, άν θέλη, να πάρη νέο. Η τ'ό ένα όμως ή τ'ό άλλο, πάντα πρέπει να τ'ό κινή γρήγορα, γιατί χωρίς φευδώνιμο, ούτε στή Άλληλογραφία ούτε στή Σελίβ Συνεργασία μπορεί να λαβαίνι μέρος, και σ'ούς

Διαγωνισμούς μόνο με πληρωμή. (Και τ'α δέλεφια έπίσης τ'ων συνδρομητών μπορούν να έχουν φευδώνιμο, νάλληλογραφούν μαζί μου και να διαγωνίζονται α'ά να είναι συνδρομητάι.)

Ο «ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΟΥ»

Όλ' αυτά οι νέοι συνδρομητάι θα τ'ά ιδούν στον «Οδηγό τ'ού Συνδρομητού», που τ'οπώνεται τώρα σε χωριστό βιβλιαράκι και θ' έβγί μαζί με τ'ό 1ο φυλλάδιο τ'ού Δεκέμβρι. Τ'ό βιβλιαράκι αυτό, που θα κοστίζι φτηνότερα, πρέπει να τ'ό πάρουν όχι μόνο οι νέοι συνδρομητάι, αλλά κι' οι καλιοί, γιατί πολλές διατάξεις έχουν αλλάξει και πρέπει να τ'ες ξέρουν όλοι.

ΤΑ ΕΓΧΗΜΑ ΤΟΥ 1929

Όσοι θέλουν να λάβουν μέρος στο Διαγωνισμό τ'ων Έδωμών, πρέπει να μ'ού στείλουν Σημείωση για τ'ά Έδωμα που π'ηραν κατ' ό τ'ό διάστημα τ'ού 51ου έτους, ήτοι από τ'ης Δεκεμβρίου ως σήμερα. Οι φαινοί συνδρομητάι θα ιδούν στον «Οδηγό» πώς πρέπει να είναι συνταγμένη αυτή ή Σημείωση. Όσοι δ'έν στείλουν, δ'έν θ' άναφερθόν σ' Άποτελέσματα. Σημειώσεις είναι δεκτές ως τ'ό τέλος Ιανουαρίου 1930.

Θά μ'ού κάμουν χάρη όσοι θα μπορούσαν να μ'ού στείλουν ως τότε και μιά Γενική Σημείωση, ή Στατιστική τ'ων Έδωμων τ'ού 1929, στην όποια να γράψουν τ'α φευδώνια πρώτα αλφαριθμητικά, και κατόπι κατ' αριθμόν έπιτυχίας. Οι Στατιστικές αυτές με βοηθούν πολύ στην έφέλεγγή τ'ων Σημειώσεων.

Η ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Για τ'ην Σελίβα Συνεργασίας Συνδρομητών έχω ακόμα πολλά έγκαιρα κριμένα κι' άδημοσίευτα κομμάτια, που φτάνουν με τ'ο παραπάνω για όλα τ'α φυλλάδια τ'ού Δεκέμβρι. Να έχωτε λοιπόν υπ' όψη ότι δεν άρχίζω να δέχομαι νέα πριν από τ'ην 1ην Ιανουαρίου. Δωτόσα μπορείτε να έτοιμάζετε με τ'ην ήρωική σας έργακία και να τ'α έπεξεργάζεσθε, να τ'άντυγράφετε, για να μη σας βρει άπροετοιμαστος ή δ'ήλωσή μου μεθούριο, και να μην άναγκασθίτε να μ'ού στείλετε βιαστικά, άκατάστατα και κακογραμμένα...

Άστραυτόβροχο, έχω υπ' όψη μου δυό ώραια γράμματα σου. Και πρώτα πρώτα σ' ευχαριστώ για τ'α έσοπαθώματα. Χαίρω πολύ οι νέα μου φίλοι είναι τόσο διαλεχτά παιδιά και θ'α διακριθόν βέβαια και στην κινήση μου. Για τ'ό «Παλαιολόγος» δ'έν υπάρχει άμφίβολο. Για τ'ό «Άμεροσδά» όμως περισότερο με πείθει ή π'πραγωγή από τ'ό Μερσόνη. Δέν σημαίνει άν οι Πλωμαριοί δ'έν προσθέτουν γράμματα παρ' άπαροδόν τ'ό Α έκτιστο μπορεί να τ'ό βρήκαν προσθεμένο από άλλους και τ'ό κρέτησαν, όπως και μ' άλλες λέξεις συμπάινει.

Και όμως είναι δυνατό, Άγαπημένη! Ναί, οι δυστυχίες σου είναι μεγάλες, τ'ό άναγκωρό. Αλλά κανένας δ'έν πρέπει να πελαίξει ποτέ. Στή μακρινή μου ζωή, —πιστέψέ με,

— γνώρισα παιδιά σε πολύ πιο θλιβερό «περιβάλλον» από τ'ό δικό σου. Κι' όμως μετά καιρό τ'α ξαναβρήκα εύτυχισμένα. Ο καιρός γιατράει, ο καιρός φέρνει κινωόργια πράγματα, ο καιρός αλλάζει τ'ή ζωή... Σ' ευχαριστώ για τ'ην άνανέωση τ'ης συνδρομής σου και χάρω που είμαι για σένα μια μικρή τούλάχιστο άνακούφισα.

Πολύ εύχαριστο αυτό, Μικρή Άρτεσα, που μ'ού γράφεις τώρα πιο συχνά. Οι φίλες σου που σου έπισχεθήσαν να έγγραφούν, πιστεύω να τ'ό κάμουν άμέσως μόλις τ'ους δείξεις και τ'ό πρώτο φυλλάδιο τ'ού νέου τόμου. Εύχαριστώ δ'ετόσο για τ'α σένα μια μικρή τούλάχιστο άνακούφισα.

Με τ'ην άνανέωση τ'ης συνδρομής τ'ης, ή Δέλια μ'ού γράφει πολλά και συγκινητικά. Άντιγράφο μόνο λίγα: «Πόσο ώραιός ο τόμος αυτός που συμπληρώνεται σε λίγο!... Μάσος στις πυκνές του σελίδες κλείνει άληθινούς ήρωικούς. Κι' είναι ένας σωστός θράμβος ο φαινικός σου τόμος, ή καλύτερη γιορτή για τ'ην Πεντηκονταετηρίδα σου, ο πιο εύγλωττος ήρωας για τ'ό άνεπιτόμο έργο σου μισό αιώνα... Όλα αλλάζουν γύρω σου' μόνο σου έβρεις να μ'ένει ή ίδια πάντα στην οδία, όσο κι' άν, άπακούοντας σ'ό νόμο τ'ης προσαρμογής, φροντίζεις πάντα να συμβαδίζεις με τ'ης εποχής τ'ό πνεύμα. Και να που έγκαιρα τ'ό μεγαλύτερο θαύμα: καινοτομείς χωρίς νάλλάξει; Πόση άπόσταση από τ'η διάπλαση τ'ού 1879 ως τ'η διάπλαση τ'ού 1929! Κι' όμως είναι ή ίδια. Γιατί ο έθιος πόθος σε δ'έδηγει πάντα, ή ίδια φροντίδα π'ώς να κινής τ'ό παιδί σου τ'ό δυνατό πιο καλό και πιο εύτυχισμένο...

Νά σου τ'ό έγγήσιο, Μεγάλη Έλλάς. Τ'ό άπόσπασμα ήταν από έλεγμο, από ποίημα στο θάνατο τ'ης Ριγιάς. Η έννοια τ'ων δυό πρώτων στροφών τ'ού άποσπασματος είναι αυτή: «Θαρροσα π'ώς θ'ά ζούσας χίλια χρόνια, σαν τ'ό πλατάνι, σαν τ'ην ελιά, —που και δίχως φύλλα, δίχως κλώνια, θέλει να κινή άνοιξη και μπορεί να ξεπετάξη απ' τ'ην κορυφή τ'ης ένα κινωόριο βλασταράκι, —σάν τ'ό νερό, σαν τ'άστρα, σαν, σαν... κι' όμως να που ράγισες και σ'ό σαν άνθηγαλι, να που άρρώστησες και π'θανες!» Τ'ό και, βλέπετε, στή γλώσσα μας, πολλές φορές, φρικωτάτα κι' ώραιότατα, είναι έναντιματικό. Όσο για τ'ό «κούτσουρο» που λές, αυτό άκριβώς ήθελε να π'η κι' ο ποιητής: ή γιατ'ά, γριά, χωρίς μαλλιά, χωρίς δόντια, άδωνια, κερητή, έμοιαζε σαν τόν άφύλλο κι' άκλωνο κορμό τ'ης ελιάς, ζούος όμως και φαινόταν αιωνόβια σαν κι' εκείνη. Αυτό π'αει. Στις άλλες δυό στροφές τ'ού άποσπασματος, ο ποιητής έαναφέρνει στο νοσ τ'η γιατ'ά σ'ην αγίαση, πριν άρρωσθίσει για να πεθάνη. Όπως ήσαν σαν είχε ακόμα τις δυνάμεις τ'ης δσο για να γνήθη και να λήθ στα έγγόνα τ'ης παραμυθία. Πρώτα δηλ. μιλούσε για τ'ό θάνατο τ'ης, τόν άπροσδόκητο τ'ώρα μιλεί για τ'ή ζωή τ'ης. Όπως παρακάτω θα μπορούσε πάλι να τ'ην κλάψη πεθαμένη, και

πάλι να θρηνηθί απ' τ'ή ζωή τ'ης κάτι άλλο. Η φόρμα αυτή είναι πολύ συνηθισμένη στα μοιρολόγια, τόσο στην ποίηση όσο και στή ζωή, στην πραγματικότητα. Οι λέξεις λοιπόν αυτές είναι οι μόνες που ταίριαζαν σ'τα κενά, κι' όσο δύσκολο κι' άν ήταν να μαντευθόν, δ'έν ήταν όμως κι' άδύνατο' γι' αυτό μπορούσα κι' εγώ να τις παραλείψω ώστε ναχί τ'ό Άγώνισμα αυτό τ'ό Πεντάθλου και κάποια δυσκολία.

Και στήν Αυστραλία ακόμα έχω φίλους! Να, από και πο γράφει ή Ζωίτσα Δακνοπούλου. Με μεγάλη χαρά, λέει, διαβάει πάντα τ'α διηγήματά μου, κι' έπειτα τ'α διηγείται κι' αυτή πορτογαλικά στις συμμαθήτριές τ'ης και τις κάνει να ενδιαφέρονται τ'ό ίδιο. Κι' διαναργή τ'ό φυλλάδιό μου, τ'η ρωτούν: «Ζωή, ακόμα δ'έν ήρθε τ'ό journalzinho?» Δέν έχω βέβαια πορτογαλικά, υποθέτω όμως π'ώς ή λέξη αλήθι σημαίνει έμφημερίδια, περιοδικά.

Μικροεγάλη, Νέμισος και Δευκή, είχα φυλάξει από τ'ην περασμένη έβδομάδα και τ'α δικά σας γραμματάκια, για να σας άπαντήσω σήμερα. Αλλά δ'έν έχω πιά τόπο, παιδιά μου. Δέν περάζει, έ: Όταν μ'ού ξαναγράφετε...

Όραιοί Έπιστολάς μ'ού έστειλαν αυτόν τ'ην έβδομάδα κι' οι έγγ: Μελαγχολική Υπαρξίς, Νικόλαος Μ. Δάμπερο, Ίάς, Τσάμπερλιν, Δούλη Δωδανήσσης, Άκης Πελαργινός, Κυρά τ'ης Θάλασσας, Άγρούλα και Μαγεμένη Βασιλοπούλα. — Θα τ'ους άπαντήσω στο έρχόμενο.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Άπορρίπτονται: «Τ'ά κόκκινα αυγά» τ'ης Σαπουνόφουνας. Είναι γνωστή παράδοση και λίγος φαντασμοί π'ώς δ'έν θ'ην έξερουν. Επίσης γνωστότατο άνεκδοτο είναι «Τ'ό κλειδί τ'ού μπουφρέ» τ'ης Ίλιας. — «Άνέδωστο» τ'ης Δούλας. Αυτό βέβαια δ'έν είναι πολύ γνωστό, αλλά δ'έν έχει ενδιαφέρον. — «Νεκρολούουδα» τ'ης Γαλάτειας. Κοινά τ'α νοήματα τ'ου και τ'ο συμπέρασμα τ'ου δ'έν είναι ούτε παιδαγωγικό, αλλά ούτε και σωστό. — «Φθιμένοπωρο» τ'ης Άρριωμένης Θάλασσας. Κοινότατα νοήματα και τ'ό γράψιμο όχι πολύ τεχνικό. — «Τ'ό γατάκι» τ'ού Καπετάν Μουσαίου. Άτεχνοι οι έτίχοι κι' οι λέξεις που και πο άποτυχισμένες. «Μαυγκρίζουν» λ. χ. τ'α γατάκια; — «Ο χαμός τ'ού Τάκη» τ'ού Μικρού Άρτίστα. Κοινό θέμα και τ'α νοήματα τ'ου χιλιοεπιπέματα. — «Ποιές είναι καλύτερες» τ'ης Γαλανής Νεράιδας. Άτεχνο γράψιμο και σχετική πολυλογία. Κι' όμως με κάποια προσοχή, θ'α γινόταν ένα άρατο διηγηματάκι. — «Ποιές είναι καλύτερες» τ'ης Τροονιδας. Κοινό τ'ό θέμα και ή περιγραφή πολύ άδύνατη, γι' αυτό κι' ή σκηνή αυτή φανταίνεται σαν τεχνητή, ενώ πολύ πιθανό να είναι πραγματική. — Θα εξακολουθήσω:

Η Διάπλασις άσπάζεται τ'ους φίλους τ'ης: Κούκλαν τ'ού Καλαυδρίου (εύχαριστώ για τ'ην άνα-

